۶۷۸ نچی نومر ۱۳۲۹ سنه ۱۷ جمادی الاولی — سه‌شنبه — ۱۹۱۱ سنه ۳ مای №678

یولدز

آلتنچی سنه

ГАЗЕТА
„ЮЛДУЗЪ“
Цѣна 4 руб. на годъ
Редакція и Контора:
Казань, номера „Болгаръ“ № 19-й.
АДРЕСЪ:
Казань, редакція „ЮЛДУЗЪ“
Russie, Kazan, redaction „Julduz“.
Плата за обявленія:
(25) и (15) коп.
Телефонъ № 748

„یولدز“
یکشنبه، سه‌شنبه و پنجشنبه کونلرنده هفته‌ده اوچ مرتبه نشر ایدیلور ملی جریده ترکیه‌در.
بهاسی: بر سنه اوچون دورت صوم، آلتی آی اوچون ایککی صوم، اوچ آی اوچون بر صوم ۲۰ تیینده‌ر.
آدریس آلماشدرو ۲۸ تیین.
اداره‌سی بچه‌ن بازارنده «بلغار» مسافرخانه‌سنده ۱۹ نچی نومرده‌در.

مدینهٔ منوره‌ده تاتار طلبه‌سی طرفندن، گیرمانیه‌ده اشله‌تلگان

حرم شریف یلانی

یا کیدن کیترلدی. هر بر اویگه ماتور هم مقدس بر زینت بولورلق ایتوب نفیس ره‌وشده برنیچه تورلی بویاو ایله اشله‌نگان. بهاسی بو دفعه فقط ۲ صوم. پوچته ایله ۲ صوم ۳۰ تیین. تله‌گان کشیگه راملاتوبده یه‌رورکه ممکن.

آدریس: Оренбургъ یاکه Уфа Т-ву Каримовъ Хусаиновъ и К°.

معارف کتبخانه‌سی

تاریخ عمومی مراد ۶ جلد	۸ صوم ۵۰ تیین
تاریخ عمومی مراد کچک	« ۷۰
تاریخ عمومی علی رشاد وعلی سیدی	۱ صوم ۸۰ «
مکمل تاریخ عثمانی رسملی وخریطه‌لی	۱ صوم « «
مختصر تاریخ عثمانی رسملی	« ۱۵
تاریخ صحیفه‌لری احمد رفیق	« ۴۰

آدرس: Казань „Маарифъ“

ترتیب جدید صرف ترکی

مشهور خان کیرمان معلملرندن حسن کبوتری افندی اثریدر. مؤلفنك اون بیش یللق تجربه‌سی صرکنده بیگلگی بلگاچ کنه نشرینه قرار بیرلمشدر. بهاسی فقط ۱۲ تیین. پوچته بلن ۱۴ تیین.

ایدل و قاما نهرلرنده یولداش

ایدل و ایدل بوینده‌غی شهرلرنك مفصل تاریخی حاویدر. رسملی اولوب بهاسی ۴۰ تیین. پوچته بلن ۴۶ تیین.

آدریس: Казань, „Юлъ.“

تجارتخانه برادران کریمفلر. قزان، اورنبورغ، اوفا

شعبه‌لرنده الحقیقه: داروین مذهبی یعنی تکامل عالم نظریه‌سنی مختصر وغایت آچق صورتده بتون دلیللری ایله کورسه‌تکان غایت مفید بر کتابدر.

کیفیة انتشار الادیان: اسمندنده آکلاشلدیغی کبی یر یوزنده دینلرنك انتشارندن بحث ایدن فائده‌لی کتابدر. دین وعلم اجتماع ایله شغلله‌نگان افندیلرگه مطالعه‌سی غایت لازم وغایت مفیددر.

Казань, Оренбургъ, Уфа. Бр. Каримовымъ.

۱۵ تینگه بر تل!

بلسز

بر آی ایچنده اوقوب آکلارلق هم اوز آرا سویله‌شورلك اسپیرانتوچه بلورگه تله‌سه‌گز فاتح افندی امیرخانی طرفندن ترتیب ایتلگان «اسپیرانتو تلی و آنك قاعده‌لری» نام اثرنی آلوب مطالعه ایتگز. بهاسی فقط ۱۵ تینگه.

Казань „Сабахъ“

یاکی‌غنه باصلوب چققان مکمل ومفصل اسامی کتبمز هرصوراتوچیه یوش‌یاریله.

Контора вновь назначеннаго Нотаріуса г. Казани
П. Э. Михаловскаго

قزان شهرینده‌ك یاکی تعیین ایتلگان ناتاریوسی ب. ا. میخالووسکی‌نك کانتوراسی ۱۹۱۱ نچی یل ۲۰ نچی آپریلدن باشلاب آچق. اورنی ب. پرالومنی اورامده صافرونقلر یورطنده (اولگی ژورا ولوفلر یورطی)، ئولگان ناتاریوس ا. ك. میخایلوفسکی‌نك کانتوراسی بولغان فانیرده.

Ал. М. Бурляндъ
تش حکیمی
آلیکساندر مارکوویچ بورله‌ند
آورولرنی هر کون ۹ دن ٤ که قدر قبول ایته. نیقولینسکی هم بچه‌ن بازاری اورامری چاتنده برادران کریمفلر یورطنده.

مصر احوالی

قبطیلر و مسلمانلر.

مصرده بو کونلرده قبطیلر ایله مسلمانلر آراسینه صووقلق توشوب طورا. سببی ایسه مسلمانلر ۲۹ نچی آپریلده «مصر کونگریسی» اسمنده بر کونگریس یاصارغه قرار بیرگانلر. اسمی عمومی بولسه‌ده بو مجلسکه قبطیلرنی کرتمیچی مسلمانلر اوزلری گنه اشتراك ایتمکچی بولغانلر، قبطیلر شوکا آچواینوب مصردن چیتده ایکنچی بر اورنده کونگریس یاصاغانلر. ایکی آراده دشمانلق شوندن باشلانغان. مصرده برنچی مایده بیرلگان تیلیگرامده مسلمانلر طرفندن یاصالورغه تعیین ایدلگان کونگریس ریاض پاشا تحت ریاستنده آچلغان. بو کونگریسکه آز بولغانده بیش ملك قدر وکیل اشتراك ایته‌ر دیب فرض ایدلگان ایدی، لکن آلای بولوب چقمادی. برنچی مجلسنده طوقز یوز، کیچکیسنده آلتی یوز ایللی گنه وکیل ابولدی. اسیزده سویله‌نگان نطقلرغه قاراغانده مسلمانلرنك قبطیلر ایله دوستلاشورغه هیچ بر نیتلری یوق. قبطیلر یال ایتو کونی یکشنبه کون بولسون دیب دعوی قیلالر. کونگریس ایسه، مصر اسلام مملکتی بولغانلقدن، یکشنبه کون تعطیل یاصاو ممکن توگل، یال ایتو کونی جمعه کون بولسون دیب قرار بیردی. صوکره مکتب مسئله‌لری قارالدی. کونگریس مکتبلرنك همه‌سی‌ده مسلمانلرنك ملکی، شول سببدن آنده خریستیان دینی اوقتورغه رخصت بیرلمه‌س دیب قرار بیردی. قبطیلر یوقاری درجه مکتبلرگه شاگرد قبول ایتکانده قبطیلر ایله مسلمانلر آراسنده آیورما بولماسون، قبطیلرده مسلمانلر ایله بر درجه‌ده قبول ایتلسون دیب دعوا قیلالر ایدی، کونگریس بونی‌ده رد قیلدی. صوکره ایك مهم مسئله، یوقاری درجه‌ده‌گی مأموریتلرگه قبطیلرنی قبول ایتو یاخود ایتمه‌و مسئله‌سی ایدی. کونگریس بو مسئله‌ده‌ده قبطیلرنك طالبلرن قبول ایتمه‌دی. خلق مسلمان بولماغان توره‌لرگه اطاعت قیلمیلر، شول سببدن گوبیرناطورلق وباشقه شوکا اوخشاشلی زور اورنلرغه قبطیلرنی قبول ایتو ممکن توگل دیدیلر.

گروه مکروه.

روسیه مسلمانلری آراسنده عجیب بر گروه باردر، که آنلر هر بر یاکا اشنی مکروه کورمکده‌درلر. شول سببدن آنلرنی «گروه مکروه» دیب تسمیه قیلو مناسبتسز بولماسه کیره‌ك... بوگروه‌فرق ایللی یلدن بیرلی همان هر اشکه قارشی طورا کیله. بونلر ایك الك روسچه اوقوغه خلاف طوردیلر. صوکره اصول جدیده‌گه قارشدیلر. لکن دنیا بونلرغه قارامی، عقللی مسلمانلر روسچه‌سن‌ده اوقیلر، اصول جدیده‌نی‌ده قبول ایتدیلر. بوگروه اعضالری اوزاوغللرن روسچه اوقوتدیلر. بالالرینك بالالری عموما اصول جدیده مکتبلرنده اوقوب طورالر. لکن قارت اوزی روسچه‌غه‌ده، جدیدکه‌ده همان قارشا. تناقضدن اوزینك‌ده یولداشلرینك‌ده خبرلری یوقدر.

عقلای اسلام اهل اسلام اوچون مطبعه‌لر، کتبخانه‌لر، جمعیت خیریه‌لر، یتیمخانه‌لر، دار العجزه‌لر وولادتخانه‌لر کیره‌ك دیدیلر. گروه مکروه بونلرنك همه‌سن مکروه کوردی. آنلر آکلادیلر که، مطبعه‌لر قرآننی باصواوچون ایمش. مقدس کلام شریفنی طابتارغه یاری‌می صوك؟

کتبخانه توتون اچوب وغیبت سویله‌ب اوطورو اوچون ایمش، بوده یارامی. جمعیت خیریه فقراغه یاردم ایته‌چك. بوده تقدیرگه قارشی طورو بولا. یتیمخانه ایله دار العجزه‌نی‌ده بوگروه یاراتمادی. بوخصوصده دلیللری معلوم توگل. ولادتخانه حقنده مخالفت یاکا چقدی. بونك‌ده دلیللری آکلاشلمی. دلیل بولسه، بولماسه‌ده مخالفت همان بارا.

بوذاتلر گازیته‌گه‌ده خلافدرلر. گازیته‌لردن‌ده آنلر بیك کوب ضررلر کوتدیلر. لکن گازیته‌لرده همان چغوب طورالر. بوگروهقه التفات قیلغان کشی یوق. عقلا بو طائفه‌گه خفیف العقل بر صنف دیب قاری.

ترقی طرفداری ایله بو گروه آراسنده بر مقدار منذبذبلر بار ایدی. آنلر بو وقتقه قدر قای طرفقه آوشورغه بلمی ایکی آراده یوریلر ایدی. گروه مذکورنك مسلمانلرغه افترا طریقنچه دانوس یاصارغه طوتنولری بومذبذبلرنی‌ده عموما ترقی طرفینه آوشدردی. چونکه آنلر مسلمانلق ایله یالغان دانوسنی برگه صیدرا آلمادیلر. آکلادیلرکه گروه مذکورده دین قایغیسی یوق. همه‌سی سوزمز اوستکه چقسون دیب کنه یوریلر. ایشمی واقعه‌سی‌ده خلقغه بوگروهنك کملر ایکانن بیك یاخشی آکلاتدی، ایشانلقنی‌ده خلقغه بیك یاخشی تعریف قیلدی.

بوجهتدن ملاحظه قیلغانده، ایشمی ایشان اوزی بلمیچی ترقی وتجدد طرفینه کوب فائده ایتدی.

حاضر بو کونلرده «دار المعلمین» مسئله‌سی میدانغه چغوب طورا. بوحقده‌ده سویله‌نمه‌گان سوزلر یوقدر. دار المعلمین‌نی آرقلیغه‌ده اولچیلر، بویغه‌ده سویله‌سونلر، سویله‌نسونلر. سویله‌نولری ایله بونلر دار المعلمین کیره‌کلگی حقنده‌غی فکرنی تعمیم وتشهیرگنه قیلالر. اهل اسلام آراسنده عالملر کوب بولماسه‌ده، عاقللر کوبدر. سویله‌نگان سوزلر همه‌سینك قولاغینه کره. هر ایکی طرفنك دلیللرن عقل میزانینه صالوب قاریلر. طبع سلیملری حقنی طانی. عموما حق طرفینه آوشالر.

دنیاغه اصول جدیده‌نی اوچون بو قدر طارالدی؟ مینمچه بو، شبهه‌سز مخالفلرنك کوب سویله‌نولری سایه‌سنده بولدی.

دار المعلمین حقنده‌ده سویله‌رلر، شاولارلر. سویله‌گان صاین عقلا حقیقتنی آکلار.

بوگروه هیچ بر نه‌رسه‌گه بلوب قارشی طورمی. هر اشکه یاکالغی اوچون گنه خلاف طورا. تجربه طریقنچه آنلر کوزینه یاکا بولوب کورنه‌چك خالص دینی بر اشنی چغاروب باغارغه کیره‌ك. گروه مذکور حاضر مکروکورور. مثلا، اسلام شهرلرنك محله مسجدلرندن باشقه زور مسجد جامعلر بولا. قزان کبی زور شهرلرگه موافق شرع بر «مسجد جامع» صالسه‌ق، نیچك بولور ایکان؟

مؤنه، ایرته‌گه طکلاگز اینه‌ی بوگروهنك فکرن. «مسجد جامع» نی سزگه یهود عبادتخانه‌سندن یامان ایتوب کورسه‌تورلر خیر بك.

مطبعه اصلاحاتی.

مطبعه‌لرده طورماغان یاخود آنده‌غی اشلردن خبردار بولماغان کشیلر، عرب حروفاتینك مطبعه اشنده نیندی قیینلقلر طودرغانلغن بلمی طورغانلردر هم بله‌ده آلاچق توگللر. یاوروپا حروفاتی ایله کلمه‌لرنی جیو، عرب حروفاتی ایله جییوغه قاراغانده بیك کوب آسات. اوّلده آنلرده‌ده بو اشلر بیك آسات بولماغان، لکن صوکندن بارابارا اصلاح ایدلوب بیگلله‌شکان. اشنی آچقدن آچق کورسه‌تو اوچون سزگه بر مثال کورسه‌تیك:

بوندن اون یل مقدم عرب حروفاتی آراسنده‌غی حرفلردن ج چ ح خ حرفلرینك کلمه اورتاسنده قویلا طورغانلری (ﺟ ﭼ ﺣ ﺧ) روشنده بولغانلغی شاید هر کمنك‌ده خاطرنده‌در. حاضرگی کونده گازیته وکتابلر باصا طورغان ۱۶، ۱۲، ۸، ۳۶، ۶۴ نچی کیگل اسمنده یورتله طورغان حرفلر آراسندن بوحرفلر چغارلدی. آنلر اورنینه حاضر (ﺠ ﭽ ﺤ ﺨ) صورتنده‌گی حرفلر استعمال یتله. بوحرفلرنك اوقوهم طانو اوچون اوّلگیدن هیچ بر آیورمالری یوق. شول سببدن کوب کشی بو اصلاحنی هیچ بر سیزمی قالدی هم آز زمان اچنده بونی قبول ایتدیلر. بو اصلاح ظاهرده بیك کچکنه گنه بر اوزگه‌رش شیکللی کورنسه‌ده مطبعه‌لر اوچون بو بیك زور بیگلّلك یاصادی، یعنی اوّلده دورت یوز طارتمالی حرف کاسسه‌سی کیره‌ك بولا طورغان اورنغه حاضرگی کونده ایکی یوز طارتمالی کاسسه کفایه قیلورلق درجه‌گه کیلدی. بومثال شاید آکلانغاندر. ایندی حاضر سزگه مطبعه اشلرنده سهولت بولسون اوچون یاکا اختراع قیلغان اصوللردن بحث ایتیك. سز، صرقلی بر کاغزنی آلگزده «علم تشریخ» دیگان سوزنی یازوب قاراگز. بو سوزده‌گی (ع ل م ت ش ر ی) حرفلرینك صرقنك اوستنده، (م ر خ) حرفلرینك صرقنك آستنده یازلغانلقلرن کوررسز. حرف اون آلتی کیگللی بولسه صرقنك اوستنده بولغان (ل) نك اون کیگل، توبه‌نگه توشکان (م خ) حرفلرینك آلتی کیگل اورن آلغانلقن کوررسز. چنغنه ئه‌یتکانده بوحرفلر آلتی کیگلگه‌ده صییوب بتمیچی قویرقلری آصلنوب قالا. بوندی حرفلرگه مطبعه اصطلاحنده پادریزکه‌لی (آستندن کیسلوب کرگان) حرفلر دیلر.

بونلرنك قویرقلری کوب وقتده صنوب واتلوب بته. شول سببدن حرفلرنی ئلیلدن ئلیگه یاکا کارتوب طورورغه کیره‌ك بولا. هم‌ده ایکی یولنك آراسینه حرفلرنك قویرقلری بر برسینه‌بەرلوب طورماسون اوچون اشپون دیگان نرسه‌لر قسدرغه طوغری کیله. اگرده حرفلرنك شوندی صالنوب طورا طورغان قویرقلری بولماسه، بوندی مشقتلرگه هیچ بر احتیاج بولماس ایدی هم مطبعه‌لر اوچون بیك زور سهولت بولور هم کتاب نشر ایدوچیلر اوچون بیك زور اقتصادده بولور ایدی.

ایشته شوندی اوکغایسزلقلرنی اویلی طورغاچ بز حاضرگی کونده بونی جیگله‌یتور اوچون یاکا بر یول طابدق. ابرزنك اصولمز ایله حرفلرنی اشله‌گانده یوقاریده ئه‌یتلگان روشچه قویرقلری آصلنوب طورا طورغان حرفلر بولماياچق. بواصولده باشلری قویرقلری صنا طورغان حرفلر قالماياچق. حرفلرنك هیچ برسی صرقنك توبه‌ن یاغینه توشمیچی برخط اوستنده برتیگز بولوب باراچق. یوقاریده ئه‌یتلگان ضررلر بتو اوستینه مطبعه‌چیلر وکتاب ناشرلری اوچون ایکنچی جهتدن‌ده فائده‌لی بولاچقدر. چونکه حرفلرنی بز کورسه‌تکان اصولده اشله‌گانده ۱۶ نچی کیگل اسمنده یوری طورغان حرف ایریلگنده‌گی حرفلر اون ایکی کیگلگه صیاچق. حرفلرنك صورتلری‌ده حاضرگی کونده استعمال ایدله طورغان صورتلرندن اوزگه‌رمه یه‌چکدر. بو اصول ایله حرفلرنی اشله‌گان تقدیرده حاضرگی کونده ۱۴۰۰

سطر صیباطورغان گازیته‌گه ۲۱۰۰ سطر سوز صیدرومکن بولاچقدر. باشقه کیگلک‌گی حرفلرده شول روشچه اشله‌نگانده ۱۲ کیگللی حرف ۸ کیگلگه ۲۰ لی ۱۴ که ۲۴ لی ۱۶ غه ۳۶ لی ۲۴ که والی آخره صیباچقدر.

حرفخانه‌لری بولغان مطبعه ایه‌لرینک بواشکه اعتبار ایتولرن رجا ایته‌مز. بوحقده لازم بولغان تفصیلاتنی بیررگه‌هم حرفلرنی ترسیم قیلوب کورسه‌تورگه بز هر وقتده حاضرمز. علی اصغر کمال

عماد نوغای بك.

خارجی خبرلر

روسیه وقتای ـ چیت مملکت گازیته‌لرنده روسیه بله قتای آراسنده صوغش بولواحتمالی ینه‌دن یازلا باشلادی.

عسکریه وزیری صوخوملینف جنابلرینک اقصای شرققه باروی سببلی قتای سوداگرلری روسلر ایله اش قیلودن طوقتاغانلر هم کوبسی صوغش باشلانودن قورقوب، ماللرن پیکین طرفینه اوزاتا باشلاغانلر.

بوکونلرده روسیه‌نک پیکین شهرنده‌گی سفیرینک ینه‌دن بیك کوب نه‌رسه‌لر طلب ایتوب، قتای حکومتینه مراجعت ایتکانلگی تیلیگراملرده کورندی. روسیه مانژوریه‌ده اوزینک حقوقلرن آرتدرورغه صوراغان بولورغه کیره‌ك، دیب سویلیلر.

روسیه مأمورلری شبهه‌لی قتایلرنی سیبیریه‌دن وطنلرینه اوزاتقانلر ایکان. قتایلر آڭا جواب اولمق اوزره روسلرنی ده‌مانژوریه‌نک اچندن ییبه‌ره باشلاغانلر.

شویله ایسه‌ده روسیه حکومتینک قتای ایله صوغشورغه تله‌گانلگی حقنده‌غی خبرلر پیتربورغ تیلیگراف آگینتسۋاسی طرفندن رسمی صورتده تکذیب ایتلدی.

طورغود پاشا ایله مصاحبه ـ «ر.اص» گازیته‌سینک خصوصی مخبری شوکت طورغود پاشا حضورینه قبول ایتلوب، آلبانیه فتنه‌لری حقنده صوراشقان ایکان. طورغود پاشا آڭا اوشبو سوزلرنی سویله‌گان:

ـ «چووالولرنی باصو خیلی مشقتلی اش بولسه‌ده، مین آلبانیه فتنه‌لرینه حسن نظر ایله قاریم. میننم حاضرده فتنه‌نی باصارلق قوّتم بولسه‌ده، ینه‌دن بر آز عسکر کیلگانچی صبر ایته‌م. مین ایرته‌گه خطابنامه چغاروب، آلبانیه‌ده طوروچیلرنی حکومتکه اطاعت قیلورغه دعوت ایته‌چکمن. اگرده عاصیلر بیش کون اچنده قوراللرن طاشلاماسه‌لر، تییشلی جزالرن بیرورگه کرشه‌چکمن. بز اوزغان یل حکومتکه مطیع ایکانلکلرینه اشانوب، مالیسورلرغه تیمه‌گان ایدك. آنلر ایسه، چورناگوریه‌نک قوترتووی سببلی فتنه چغاردیلر. قاراطاو وتبعه‌لرینک مالیسورلرغه یاردم ایتکانلکلری حقنده بزنک قولمزده بیك قوّتلی دلیللر بار. میننم بوحقده حکومتنک نیندی اویده بولغانلغندن خبرم یوق. میننم فکریمه قاراغانده ایسه، قاراطاو حکومتی ایکی آراده نزاع چقماسون دیسه، آلبانیه اشلرینه قاتشودن امتناع ایتسون. اگرده بو طریقه معامله‌سنده دوام ایتسه، ترکیه بله ایکی آراده بیك زور اختلاف چغاچغنده شبهه یوق. قاراطاو حکومتی عاصیلرنک همه‌سینه عفو عمومی بیرونی صوری.

حال بوکه بزنک بوطوغریده آنك کیگاشی بوینچه اش قیلورغه ایسه‌بمز یوق. بزنك ملی استحقاقمز چیت کشیلرنک داخلی اشلرمزگه قاتشووینه ایرك بیرمه‌یه‌چك.

اگرده آلبانیه عاصیلری قاراطاواچینه قاچوب کیتکاندن صوڭره چورناگوریه حکومتینک مصلحت کورووی بوینچه عفو عمومی صوراسه‌لر، مقصودلرن بیرو ممکن توگل. بز آلبانیه کشیسز قالور، دیب قورقمیمز. بزده خلق کوب. اگرده کیتسه‌لر، آنلر اورنینه باشقه ییردن کشیلر کیتروب اورنلاشدرورمز. مین آلبانیه عاصیلرینه قارشی برنیچه کوندن صوڭره حرکت قیلاچقمن. حاضرگه قدر میننم عسکرم بله عاصیلر آراسنده واق، تویه‌ك اوچراشولردن باشقه محاربه بولغانی یوق‌ئه‌لی» دیگان.

❖❖

شوکت طورغود پاشا آرناود تلنده لاتین حرفلری ایله خطابنامه چغاروب، عاصیلرنی بیش کون اچنده قورال طاشلارغه هم ترکیه حکومتینه اطاعت قیلورغه اونده‌گان. قبول ایتسه‌لر، فتنه‌چیلرنک باشلقلرندن ۸ کشیدن باشقه همه‌سینه عفو عمومی بیرله‌چگن، فقط ۸ کشینک گنه حربی محکمه‌گه بیرله‌چکلرن اعلام قیلغان. اگرده اطاعت قیلماسه‌لر، همه‌سن عاصی دیب اعلان ایته‌چگن و آندن صوڭره عسکر قوّتی ایله فتنه‌نی بتررورگه کرشه‌چگن بیان ایتکان.

ترکیه ـ سلطاننک اراده‌سی بوینچه ترك مؤرخلرندن مشهور عبدالرحمن شرف معارف وزیرلگینه تعیین قیلنغان.

باب عالینک کرید آتاوینه مسلمان قاضیلر ییبه‌رورگه قرار بیرگانلگی گازیته‌مزنک اوزغان نومیرنده یازلغان ایدی. آنده‌غی خریستیانلر بواشکه قارشی کیلسه‌لرده، ترکیه حکومتی خانیه، خاندیه هم روتیمنو شهرلرینه قاضیلر یوللایاچغن قطعی صورتده اعلام قیلغان. حاضرده کریدنک اجرائی کامیتیتینک مذکور قاضیلرنی گریتسیه کارولینه آند ایتدررو مسئله‌سن چغارووی احتمال.

❖❖

صوڭغی کونلرده آلبانیه‌ده کاستراتی موقعنده پالکاونیکنک محی‌الدین بك ایله فتنه‌چیلر آراسنده خیلی زور مصادمه واقع بولغان. بایتاق ضرر کورورگه مجبور بولسه‌لرده، ترك عسکرلری عاصیلرغه ایرك بیرمه‌گانلر. صوڭره فتنه‌چیلر صوغش میداننده بیك کوب مقتول ومجروحلرن قالدروب، قاچارغه مجبور بولغانلر.

زور یانغن ـ مانژوریه‌ده سونگاری یلغاسی بوینده تجارت مرکزی بولووی ایله مشهور گیرین شهرنده بیك قوّتلی یانغن چغوب، حکومتنک تورلی مؤسسه‌لری، چیت حکومتلرنک سفارتخانه‌لری هم تورلی تجارت اورنلری ایله برگه ۳۰۰۰ قدر یورط یانغانلغی تیلیگراملرده کورندی. فقط روسیه سفارتخانه‌سی گنه شهرنک چیتنده بولووی سایه‌سنده سلامت قالغان. پازار وقتنده بیك قوّتلی داول بولغانلقدن، سوندرورگه هیچ ده ممکن بولماغان. شهرده طوروچیلر هیچ بر نه‌رسه‌لرن چغارا آلمیچی یورطسز، ییرسز، آچ ویالانغاچ قالغانلر. قاراخلقلر فتنه چغارغانلقدن، شهرنک گوبیرناطوری پاراخودقه اوطوروب قاچقان. شهرده طورغان چیت مملکت تبعه‌لری سونگاری یلغاسینک ایکنچی یاغینه چغوب کیتکانلر وبعضلری روسیه سفارتخانه‌سینه کرگانلر. یانغندن ضررلانغان کشیلرنک حسابی یوزمك قدر بار ایکان.

فاس ـ فاس شهرینه فرانسیه عسکری کیلووندن دوام ایته. برکوننی اختلالچیلر شهرگه هجوم ایتکان وقتده شهر اچنده‌گی قاراخلقلر ماگازینلرنی طالاب یورگانلر. مصادمه وقتنده برنیچه کشی ئولگان. اختلالچیلر مولای حفیظ سلطانلقدن توشکان تقدیرده چیت مملکت تبعه‌لرینک مال وجانلرینه تیمه‌یه‌چکلرن اعلام قیلغانلر.

سیوط اطرافنده ایسپانیه عسکرلری ایله صوغشور اوچون، کابللردن ۲۰۰۰ لك قدر کشی جییلغانلغی حقنده خبر آلندی.

فاس مسئله‌سی حقنده فرانسیه وگیرمانیه آراسنده اختلاف چققانلغی گازیته‌مزده یازلغان ایدی. حاضرده روسیه حکومتی آنلرنی کیلشدرو اوچون اجتهاد ایته باشلاغان.

داخلی خبرلر

دوما تیره‌سنده ـ دومانک ۲۹ نچی آپریل مجلسنده اوکلرنک کییفده اوترلگان یوشچینسکی نام بربالا حقنده داخلیه هم عدلیه وزیرلرینه یاصاغان زاپروصلری مذاکره قیلندی. آنلر، روسیه‌ده بعض دینی عادتلری اوچون خریستیان قانی استعمال قیلاطورغان یهودی مذهبی بارلغی هم شول یهودیلر طرفندن کییفده یوشچینسکی نام بربالانك اوترلگانلگی وزیرلرگه معلومی ایکان هم بومذهبنی بترو ویوشچینسکی‌نی اوتروچیلرنی طابو حقنده نیندی چاره‌لرگه تشبث ایتلگان ایکان دیب زاپروص یاصادیلر.

زاپروصنك تعجیللگی اعلام ایتلگان.

عدلیه وزارتینك دیریکتوری بواشنی چنلاب تیکشرورگه کرشلگانلگنی اعلام ایتدی.

طاوشقه قویغانده، اکثریت طرفندن تعجیللگی قبول ایتلمه‌دی.

صوللر زاپروص اساسز بولغانغه کوره بتونله‌ی رد ایتونی تقریر قیلدیلر.

خاتونلرنك حقوقن آرتدرو ـ بوحقده عدلیه وزارتی دولت دوماسینه برلائحه کرتدی. لائحه‌گه قاراغانده، خاتونلر گرچه اوز اسملرندن خاتو ایتمه‌سه‌لرده، ایرلرینك رخصتندن باشقه وێکسل بیره آلالر هم اوز اوستلرینه مسئولیت آلا آلالر. ایرخاتونلری ایرلرینك پاسپورتلرینه یازلمغچی بولسه‌لر، اول وقتده خاتونلرنك رضالغی کیره‌ك.

ایرخاتونلری اگر بره‌واشکه یاخدمتکه کرشمه‌کچی بولسه‌لر، یا ایسه بره‌ر مکتبکه کرسه‌لر، آنك اوچون ایرلرندن رخصت صوراو لازم توگل.

بولای خاتونلرنك حقوقلرن آرتدرودن مقصد، خاتونلرغه اوزلرن اوزلری تربیه قیلورلق اش طابوغه یول آچودر.

مرده‌گه کیتکان ـ بیکانیر ینصلافده بر کشینك مرده‌گه کیتوب ۴۳ کون طوتاشدن یوقلاغانلغی خبر ایتلگان ایدی.

بوکشی ۱۹۰۸ نچی یلده پویز طالاوده عیبله‌نوب حبسخانه‌ده یاتاطورغان ۲۱ یاشلك بریکت ایکان.

۶ نچی مارتده اوزینك اشی حقنده خبر آلغاچ، حبسخانه سه‌کیسینه یاتقان‌ده کوزلرن، آوزلرن یوموب اولك شیکللی یوقیغه کیتکان. حبسخانه خادملری نی قدر اویاتورغه طرشسه‌لرده براش چغارا آلماغانلر. شول حالنده بر نرسه آشامی اچمی ۲۲ نچی مارتقه قدر یاتقان. فقط ۲۴ نده اورننندن طورغان‌ده عبادت قیلوب، یاڭادن اوّلگیچه یوقیغه کیتکان.

بویالغانلاب شولای اشله‌میمی ایکان دیب شبهه‌گه توشکانلکدن، محکمه‌گه آلوب باروب طبیبلاردن تفتیش قیلدرغانلر. لکن طبیب وحاکملر هیچ برتورلی قرار بیره آلماغانلقدن یاڭادن حبسخانه‌گه قایتارغانلر. آنده ینه اوّلگیچه برنرسه آشامی، اچمی، سلکنمی برنچی آپریلگه قدر یاتقان.

گرچه آشاو اچووی برده بولماسه‌ده، اچندن چغارووی آز آزغنه بولسه‌ده همان دوام ایتکان.

برنچی آپریلده آورونی شفاخانه‌گه کیتروب، بورنی آرقلی اچه‌گی ییبه‌روب صنعی روشده آشاتا باشلاغانلر. آوروبیك یاباقان. فقط صوڭغی کونلرده گنه بر آز توس کره باشلاغان هم آورلغی ده برقاداق آرتقان.

۱۸ نچی آپریلده آورونی قاشق ایله آشاتا باشلاغانلر. هم شوندن صوڭ بر آز حرکتلنه‌ده باشلاغان. آشارغه اچه‌رگه کیره‌کمی؟ دیب صوراغان وقتده آوزلرن سلکتوب اشاره قیلوب کورسه‌ته ایکان. شفاخانه‌ده بونی قاراغان طبیبنك طبیبلر مجلسنده یاصاغان داکلادینه قاراغانده، بو آورو شول ۴۳ کون یوقلاغان مدتده یاننده سویله‌نگان سوزلرنك همه‌سن آڭلاب یاتقان. طبیبلر بونك مرده‌که کیتووینه عصبی آورووی سبب ایتوب کورسه‌ته‌لر.

قبول اسلام

آنگلیه تبعه‌سندن شارلوتا اسملی خاتون کاتالیچسکی دیندن اسلام دینینه کرور اوچون ریغا شهرنده لیفلاندسکی گوبیرناتورغه پراشینیا بیروب صوراوینه بناءً ۱۹۱۱ نچی سنه‌ده ۱۸ نچی آپریلده لیفلاندسکی گوبیرناتور جنابلرینك (۴۲۸۱) نچی نومر اوزرنده ویرلمش رازریشینیاسنه بناءً اوشبو سنه‌ده ۱۸ نچی آپریلده ریغا شهرنده امام ابراهیم سفر علی اوغلی داودف حضورنده اسلام دینی قبول ایدوب، شریفه بنت ولید اسمی ایله آتالدی.

لیفلاندسکی گوبیرناتورینك رازریشینیاسی امام النده قالوب مذکوره شریفه ولید قزینه امام داودف دن شهادتنامه یرلدی.

تصحیح ـ «یولدزنك ۶۷۳ نچی نومیرنده، پیترپاۋلده مدرسۀ عزیزیه‌دن ۳۰ شاکرد چغوب کیتوب پانامارف مدرسه‌سینه باروب کرگانلر دیب برخبر یازلغان ایدی. حاضر ش. ا. افندی اداره‌مزگه مکتوب یازوب بوخبرنی تصحیح قیلونی اوتنه. آنك یازووینه قاراغانده ۳۰ شاکرد چقدی دیب یازوچی یالغان یازغان. درستی دورت کنه شاکرد چغارلغان ایکان. چغارلولری‌ده، مدرسه‌نك پراگراماسینه صیمی طورغان بعض اشلر قیلولریدر.

ش. ا. افندی. بزنك شاکردلر استودینتلر شیکللی قیلانوب زاباستاوات ایتمکچی بولغان بولالر، حالبوکه طار چالبار کییوب کنه استودینت بولمی و باشقه شوندی سوزلر یازسه‌ده، طورسز بولغانلقدن درج ایتونی موافق کورمه‌دك.

جنایت ـ اوتکان ۱۹۱۰ نچی یل ۲۵ نچی مارتده، کوستانایدن ۳۰ چاقرم چیتده طرویسکی بایلرندن فتاح علییف هم اوچ پریکازچیگی اوترلوب، ۲۲ مڭ صوم آقچه‌لری طالانغان ایدی. پالیتسه بو اشنی حاضرگه قدر تفتیشده دوام ایتسه‌ده، بر تورلی‌ده ازینه توشه آلغانی یوق. اوتروچیلر جنایتلرن بیك چیستا اشله‌گانلر.

کوستانای شهرینك میراوای حاکمی شیشکوف، طرویسکی مسلمانلرینه آچق خطیازوب، بوحقده بلگان خبرلرن حاکملرگه اعلام قیلولرن اوتنه.

بوکونلرده فتاح علییفنك برادری لطیف علییفکه بر نامعلوم آدم خطیبه‌رگان. خطنده فتاح علییفنی اوترورگه اشتراك ایتوچی مظفر واحدف. بونی همه کشی بلسه‌ده، قورقولرندن یاشره‌لر. مین اوزم‌ده قورقغانلغمدن اسممنی یاشرم دیب یازغان. حاضر مظفر واحدف پالیتسه طرفندن قولغه آلنغان. شونك اوچون قورقورغه اورن یوق. بوحقده معلوماتلری بولغان کشیلر برده اوزلرن یاشرمیچی حاکملرگه اعلام ایته‌رگه کیره‌ك. چونکه شوندی زور برسودا گرنك قرغانچ روشده اوترلووی، طرویسکی و کوستانای مسلمانلرینك کوڭلینه زور برجراحت صالدی.

آستراخان گازیته‌لری ـ آستراخان گازیته‌لرندن «ایدل» ایله «برهان ترقی»نك چغا باشلاغاندن بیرلی بر برسی ایله تچقرشولری کوب کشیگه معلوم بولسه کیره‌ك. «ایدل» گازیته‌سی گرچه کوب وقتلردن بیرلی «برهان ترقی» ایله مباحثه‌سن کیسسه‌ده «برهان ترقی» طوقتاغانی یوق. اول «ایدل» محررلری خلافیه یازونك ایك قباحتینه، ایك ناچارینه باروب یتدی. حتی آنك یازولرن حاضر تلگه آلورغه جیره‌نچ. اول آچقدن آچق دانوس یاصی باشلادی. اشنی یاخشیراق آڭلانو اوچون، مسئله‌نی باشدن اوق سویله‌رگه کیره‌ك.

آستراخان یاشلری بر مکتب فائده‌سینه ادبیات کیچه‌سی یاصارغه یورگانده، کامل مطیعی اسملی بر جرچی کیلوب، بونلرنقندن اوّل کانسیرت یاصامقچی بولغان. آستراخان یاشلری کامل افندیگه مراجعت ایتوب، ادبیات کیچه‌سینه مشارکت ایتوون اوتنسه‌لرده طڭلاماغان. شوندن صوڭ «ایدل» محررلرندن سعید افندی کامل افندینك بوحرکتینك نامعقوللگن، منفعت شخصیه‌سن منفعت عمومیه‌گه آلده قویوون یازوب چغارغان.

بواشنك گرچه «برهان ترقی»گه بر تورلی دخلی بولماسه‌ده، اول کامل افندی ایله برله‌شوب، سعید افندی حقنده آچقدن آچق دانوس یاصارغه طوتندیلر. آنك بتون ترجمۀ حالن یازوب چغاردیلر، گویاکه اول ریۋولیوتسیونیر بولغان، اول الوهیت دعوا قیلا ایمش.

سعید افندی بلکه شخصا بیك ناچار کشیدر، بز آنسینه قاطشا آلمیمز. لکن آڭا مقابله قیلو اوچون شوندی ناچار قوراللانونی ده ماقتاب بتره آلمیمز. بوندی قوراللر حاضر سایوزچیلرنك ایك ناچارلرنده‌غنه قالوب بارا.

اگر «برهان ترقی» گازیته‌سینك اوچ‌دن ایکیسن شوشندی یازولر ایله طوترو اورنینه، باشقه بره‌ر نرسه یازسه، هم اوزی‌هم اوقوچیلری اوچون فائده‌لیراق بولور ایدی دیب اویلیمز.

اطراف خبرلری

ته‌توش اویه‌زی.

ته‌توش اویازی بالشوی کله‌رۋولستی بیشالاب قریه‌سنده بویاقن سنه‌لرده مکتب تربیه قیلو قدر علمی بولوب وروس لساننده‌ن ناچالنیینی اکمال قدر علمی اولغان عمران شاهی احمد اوغلی یریمیف نامنده بر آدم اوزی غایت فقیرلك ایله‌هم تورلی مشقت ایله بوقدر علم حاصل ایتکان هم اسلیسارلك اویرانو ایله برابر علم اشیادن براز نرسه‌گه آشنا‌لق حاصل ایدوب علم‌نك یخشی بردولت ایدکینه توشونوب آول بالالارنی اوقتورغه نیت ایتمش ایسه‌ده اوزی برهنرمند فقیر بولدقندن بالالارنی اوقتو حقنده اجتهاد ایدوب قاراساده بوخصوصده ایلدن مرحمت بولوی طوره‌طورسون بالالار تربیه قیلوب اوقتو اوچون بربوش ایوده تابوب بیره آلمادیلر. بو افندینك اوز ایوی (کۋادراتنی) مربع ۶ آرشین بالچقدن بنا ایدلمش برایو بولدقندن ایونده هم تربیه ایده آلمادی. شولای بولسه‌ده محبتی کوندن کونه آرتوب اوتکان جای کونی آطی بولمادقی حالده آیاغی ایله بالچق باسوب مربع ۸ آرشین مقدارنده آول اورطاسینه برایو بنا ایدوب همده بار صالامی ایله جاغوب کیتروب اوز خراجتی ایله تره‌زه قویدوروب ومیچ چغاروب اچنی ممکن قدر پاکزه‌له‌ب بالالار جییوب یاغو کاغد وقاره همده قلم کراچین کبی نرسه‌لرنی اوزینك هنری آرقاسنده کلگان ثمنندن آلوب مسلمانچه وروسچه تعلیم بیرورگه کرشوب بوکونده یخشی غنه اوقتمقده همده یاز آخرونده امتحان قیلدرو قرضنده طوره‌دور، مکتب باشی تو به‌سی ایله گنه طوره کریشه غه حالندن کلمه‌مش. بو افندیه یاردم قصدی بولغان آدم بولسه بزنك اسممزه یبه‌رسه‌لر انشاءالله تیز تابشرورمز. ته‌توش اویازی آتابای قریه‌سنده آخوند شاه محمد عثمانف.

زادور.

سمبر ولایتی بووا اویه‌زی یا گازادور مسلمانلری اتفاق ایله‌طامغا جییوب آوللرینه اوچیلیشچه صوراب آلغانلر. ومسلمانچه اوقوتوا اوچون بر معلم، روسچه اوقوتوا اوچون ایکنچی معلم مسلماندن تعیین قیلنغان. معلملرنڭ وظیفه‌لری ومکتب اسبابی زیمستوادن بیرله‌چك بولغان. ایگن وقارا کسبنڭ برکتی بتوب خلـــق آشسز قالغاچ کوب آولده بوحال واقع بولاچقلر. آچغو اوتله‌شکانچی نزاعلر البته کوب آولده دوام ایته‌ر. بوگا ایرته‌رهك توشنگان آوللر آیاقنی الگره‌ك کیینورلر. کسب وهنرنڭ نی ره‌وشچه اونگارگانن سیزمه‌گان آوللر فقیر موژیـك بولوب بای چـوواش آوللرینه قوللقه‌طارالوب بته‌رلر. آنه‌عمل وعبادتنی وصوفیلقنی اول موژیکلر مسجدسز چوواش آوللرنده‌زاهدلك طریقنچه اداقیلاچقلردر. آنلرنڭ ایبده‌شلری حاضردن اوك تورلی آوللرغه کتوچیلکـگه طارالا باشلادیلر. بوکسب اوچون مسلمانچه اوقونڭ ده روسچه‌نڭ ده لزومی یوقدر.

مینزه‌له.

مینزله‌مسلمانلری گوبیرناتوردن رخصت آلوب ۲۵نچی آپریلده مجلس یاصاغانلر. مجلسده مفتی حضرتنڭ یوبیلی بایرامینه‌نی روشده اشتراك ایته‌رگه کیڭاش ایتوب یوبیلی مجلسینه اوچ کشی ییبه‌ررگه، مفتی حضرتنڭ طوغان ییری مینزله‌ده‌بولغانلقدن آنده اوشبو کونده موجود مدرسه‌نی «مدرسهٔ سلطانیه» دیب آتارغه هم‌یوبیلی مجلسنده بولغان وکیللر مفتی حضرت اسمینه یادکار اولارق برنرسه تأسیس ایته‌رگه قرار بیرلسه شوڭا اشتراك ایته‌رگه بولغانلر.

تورلی خبرلر.

ـ اورینبورغدن مفتی حضرتلرینڭ یوبیلی کوننده اورینبورغ مسلمانلری اسمندن تبریك ایتو اوچون عبدالعزیز حضرت عبدالکریمف ایله فاتح کریمف جنابلری صایلانغانلر.

ـ دوماده‌غی ناتسیونالیستلر فراکسیه‌سندن یکرمی کشی آیرلوب چققانلر. بونلر روسیه‌نڭ چیتلرین مرکزگه قوشوطرفندلر. بونلر فقط ایفار ودیس مسئله‌سی ایله شغالله‌نمیچی، بیکره‌ك خلقنی مدنیت هم مملکتنی محافظه جهتندن ترقی ایتدررگه طرشورغه کیره‌ك دیلر.

ـ بو آرالرده روس مطبوعاتنده، روسیه ایله یاپونیه برگه اتفاق ایله قتای خلافینه حرکت ایته‌چکلر ایمش دیب بر خبر چغارلغان ایدی. تیلیگراف آگینتستواسی بوخبرنی تکذیب ایته. روسیه‌نڭ اقصای شرق حقنده طوتقان سیاستی صلحنی هم قتای ایله دوستلقنی محافظه قیلودی.

ـ نیژگارود گوبیرناسنده، بولدین اسملی آولده، روس شاعرلرندن پوشکین طورغان ایمینیه‌نی خزینه‌گه آلو حقنده وزیرلر شوراسینڭ قراری پادشاه حضرتلری طرفندن تصدیق ایتلگان.

ـ نیژنی - تاگیل زاوودنده باقرمعدننده اشله‌وچی برملك اشچی اش طاشلاغان.

ـ «نووی وریمه» محررلرندن کریوینکو اوزن اوزی اوترمکچی بولوب، بیك قاتی جراحتله‌نگان.

ـ سیواستوپولده عسکری اوچو مکتبنده اوقوچی پریشچیپوف نام برپاروچیك بلیریو اوچقچی ایله اوچقاننده یغلوب توشوب، ایمگه‌نگان. آپاراتی واتلغان.

ـ اونیویرسیتیتلرنڭ برشعبه‌سنده آلتی یلدن آرتق اوقو معارف وزیری طرفندن منع قیلنغانغه کوره، کییفده ۱۵۰۰ استودینت چغارلغان.

ـ طورورغه حقلری بولماغانلقدن، ریگادن ۳۰۰ یهودی عائله‌سی سورله‌چكلر.

ـ برنچی مایده چووالولر چغودن صاقلانو اوچون پیتربورغده مـای آلدندن بیك کوب ییرلرده تنتو یاصالوب یکرمیله‌ب کشی حبس ایتلدی.

ـ لیباوده بوکونلرده دیگز قریندن شیشه اچینه طغلغان روسچه بریاز وطابقانلر. یازوچیلر نارویکیه کویمه‌سی ایله روسیه‌گه قایتوب کیله‌لر ایکان. لکن لیباودن یکرمی چاقرم یراقلقده، ۱۹۱۰نچی سنه ۲۰نچی سینتبرده کویمه‌لرینه هلاکت ایرشوسبیلی، قوتلورغه ممکن بولماغانلقدن، آتا آنالرن خبر دار ایتو اوچـون شیشه اچینه یـازو صالوب، دیگزگه طاشلاغانلر.

قزان خبرلری

تیمریول مسئله‌سی - بوکونلرده پیتربورغده موسکوا-ییکاتیرینبورغ تیمریولی حقنده تیمریول کامیسیه‌سینڭ مجلسی بولغان ایکان. مجلسده یا کاول بوینچه سبردن کیله‌چك وکیته‌چك مالللرنی موسکوا بایلرینڭ لائحه‌لرینه بناً صالناچق نیژنی - مالمژییکاتیرینبورغ هم موسکوا-قزان تیمریولی آرقلی یورتو حقنده تیمریوللر دیپارتامینتینڭ دیریکتوری گیباتسینتوفنڭ لائحه‌سی مذاکره‌گه قویلغان. بوطریقه اشله‌گان وقتده قزاننڭ ده، نیژنینڭ ده مقصودلری حاصل بولاچق واوشبو شهرلر ایکیسی ده سبر یولینڭ مرکزنده بولاچقلر. بایتاق مذاکره ومباحثه‌دن صوڭره تیمریول کامیسیه‌سی گیباتسینتوفنڭ لائحه‌سن قبول ایتکان.

قول هنری - قزاننڭ ولایت زیمستواسی قزان ولایتنده قول ایله اشله‌نه طورغان نه‌رسه‌لرنی صاتارغه طرشو مقصودی ایله موزه‌خانه آچقان ایدی. حاضرده موزه‌خانه واسطه‌سی ایله آندی نه‌رسه‌لرنی صاتا باشلادی. باوارییه‌نڭ پایتختی میونخین شهرینڭ سوداگرلردن بعضلری لایـش اویه‌زنده ریبنایا اصلابادا هنرچیلری طرفندن ویستافکه‌غه قویلغان آلتون، کوموش واصل طاشلردن اشله‌نگان زینـت اسبابلرینه قزغوب کیتکانلر ایکان. شول سببدن آندی نه‌رسه‌لرنی صاتوب آلورغه تله‌گانلکلری حقنده زیمستواغه خبر ییبه‌رگانلر. ولایت زیمستواسی ریبنایا اصلابادده اشله‌نگان زینت اسبابلرن مذکور شهرده‌گی سوداگرلرگه‌ییبه‌ردی. اگرده آلوچیلر کوب بولسه، قزان ولایتنده قول هنری اشلری یاخشی اوق ترقی ایته‌چك.

شهرنڭ بورچی - اورامنی هم شهر بنالرن یاقترتقان اوچون، شهر اداره‌سینڭ «کازوایلیکتر» جمعیتینه ۲۴ملڭ صوم بورچی بار ایکان. مذکور جمعیت برنچی آپریلغه قدر اوشبو بورچنی تولو حقنده شهر اداره‌سینه خبر ییبه‌رگان ایدی. کاسه‌سنده آقچه بولماغانلقدن، شهر اداره‌سی بورچنی تولی آلمادی. «کازوایلیکتر» جمعیتی بوکونلرده ۲۴ملڭ صومنی تیزره‌ك تولوون طلب ایتوب، ینه‌دن اوپراواغه خبر بیه‌رگان.

خالیرغه قارشی طورو حقنده - شهر دوماسینڭ یوغوشلی آورولرغه قارشی طورو اوچون، بیشبالتاده‌ده شفاخانه آچارغه ۸۷ملڭ صوم آقچه صوراب، حکومتکه مراجعت ایتکانلگی گازیته‌مزده یازلغان ایدی. حکومت چوما وخالیرغه‌قارشی طورو اوچون، ۴میلیون صـوم آقچه صرف ایته‌رگه وآنڭ ۴میلیون یارمن شهر وزیمستوالر تصرفینه طابشرورغه تله‌گانلکدن، شهر اداره‌سی مذکور آقچه‌نڭ بیرلوون امید ایتکان ایدی. بوکونلرده دیپوتات گودنیف‌نڭ ییبه‌رگان خبرندن مذکور آقچه‌نڭ فقطموقت‌فاتیرلر آلو، طبیبلر آرتدرو هم دوالر آلو اوچون گنه بیرله‌چگی معلوم بولغانلقدن، شهر اداره‌سی بیشبالتاده شفاخانه آچو مسئله‌سن حفظ صحت کامیسیه‌سینڭ قاراوینه طابشرورغه قرار بیردی.

صایلاولر حقنده - ۱۹۱۲نچی یلده ۴نچی دوماغه صایلاولر برلاچغی معلومدر. اوشبو مناسبت ایله گوبیرناطور جنابلری صایلاولر یاصار اوچون کیره‌ك بولاچق آقچه‌نی ۱۹۱۲نچی یلنڭ اسمیته‌سینه کرتو حقنده قزان ولایتنده‌گی شهر اداره‌لرینڭ همه‌سینه سیرکولیر ییبه‌رگان.

یالغان دانوس - اوتـکان سنه مارت آیننده شهر اورامنده چیرکه‌و اوچون، آقچه جییوب یوروچی واسیلییف اسملی آدم سامسونف نام کره‌ستیانگه کیلوب آقچه صوراغان ایکان، سامسونف آقچه بیره‌گان. واسیلییف شونڭ آچووندن سامسونف اوستندن دانوس یاصاب، پروکورورغه عریضه بیرگان. عریضه‌سنده آنڭ الله هم پادشاه حقنده یاراماس سوزلر ئه‌یتکانلگن اعلام قیلغان. بو خصوصده تفتیش یاصاغاندن صوڭره شاهدلرنڭ کورسه‌تولری بوینچه سامسونف‌نڭ عیبسز ایکانلگی معلوم بولغان. سامسونف اوزی آقچه جییوچینڭ یالغان دانوس یاصاوندن شکایت قیلوب، محکمه‌گه مراجعت ایتکان ایکان. بو اش آکروژنی محکمه‌ده قارالدی. محکمه واسیلییف‌نی عیبلی طاوب، بر آیغه حبسخانه‌گه یابارغه قرار بیردی.

عسکرلر حالندن - ۳۰نچی آپریلده شهرده‌گی عسکرلر جای کونی طورو اوچون لاگیرلرغه چغا باشلادیلر. ایڭ اوّل ژوراولوف کازارماسنده‌غی عسکرلر چغوب کیتدیلر.

مکتبلر دیریکتوری - قزان ولایتنده‌گی عوام مکتبلرینڭ دیریکتوری پینیگین جنابلری بعض اویه‌زلرده‌گی اوقو خانه‌لرنی قاراب یورگاندن صوڭره اوزینڭ اشلری ایله پیتربورغه سفر قیلدی. اول قایتقانچی ابتدائی مکتبلرده امتحان کامیسیه‌سنده رئیسلك لوازمن قزان شهرنده‌گی اشکوللرنڭ اینسپیکتوری روژدیسوین جنابلری اجرا ایته‌چك.

امتحانلر - پوپیچیتلرنڭ امری ایله ابتدائی اوقوخانه‌لرده امتحانلر ۳نچی مایدن باشلانوب، همه ییرده ۲۰ مایده تمام بولورغه، شهر مکتبلرنده ۱۶نچی مایدن ۶نچی ایونگه قدر دوام ایته‌رگه تعیین قیلندی.

دیوانه خانه صالو حقنده - بوندن مقدم ولایت زیمستواسینڭ عمومی مجلسنده زیمستوا طرفندن دیوانه خانه آچو مسئله‌سی مذاکره‌گه قویلغان ایدی. بواش معقول طابلوسببلی بوکونلرده ولایت زیمستواسینڭ اداره‌سی شهر اطرافنده موافق اورنلرنی قاراب یوردی. مهندسلر چیباقصو آولی یاننده‌غی اورمانلی ییرنی دیوانه خانـه اوچون معقول کورگانلکدن، اوپراواده آنلرنڭ فکرلرینه اشتراك ایتدی. بوندن صوڭره دیوانه خانه‌گه صو کیترورگه موافق بولغان اورنلرنی قاراب یورویه‌چکلر.

امتحان - اوتکان کونلرده جهان‌استاد بیکه‌نڭ قزلر مکتبنده امتحان یاصالوب، قارارغه کیلوچیلرنڭ ممنون بولـوب طارالغانلغن خبرایته‌لر. همتلی بای‌خاتونلری اوقوچی قزلرغه سیتسه ویاولق شیکللی تورلی هدیه‌لر آلوب کیلوب، اوقوچیلرنی شادلاندرغانلر.

شول قدرسن ئه‌یتورگه کیره‌ك، که اوقوچیلرغه بیرله‌طورغان هدیه‌لرنڭ اوقوغه متعلق نرسه‌لردن بولووی عادتدر. بوندی وقتلرده بالالرغه یابیك ماتور رسملی کتابلر یاخود اوقو اسبابلرندن بره‌ر نرسه هدیه ایته‌لر.

اعانه - ترکستانده زلزله‌دن ضررلانغان کشیلر اوچون، طارا اویه‌زنده قوسه‌طاوقریه‌سینڭ مسلمانلرندن امام شاهمردان کوچوف آرقلی ۸صوم آقچه اداره‌مزگه طابشرلدی.

حضورغه چغو.

اون اون بیش سنه مقدم قزان شاکردلری محله بایلرندن آقچه جییوب قرغه کیف وتماشاغه چغالر ایدی. بو یللرده بواش کوب مدرسه‌ده بتدی. خلقدن آقچه جییورداتینه زمانه شاکردلری تحمل ایتمه‌دیلر. قرغه چغاسی کیلگان شاکردلر اوز آقچه‌لری ایله چغارغه بولدی.

مدرسهٔ خالدیه‌ده قدیملکنی اظهار اوچون مدرسلرنڭ تشویقی بوینچه بوسنه قرغه چغارغه قرار بیرگانلر. بوتون محله‌دن جییوب برمقدار آقچه حاصل ایتکانلر لکن بعض شاکردلر قرغه چغارغه اویالوب آقچه‌نی غنه بولوب آلمقچی بولغانلر. شول خصوصده زور نزاع چققان. قرغه چغارغه تله‌گان شاکردنڭ کم آقچه‌سی ایله بولسه‌ده، چغارغه حقی باردر. اما چغوغه خلاف شاکردنڭ قرغه دیب جییلغان آقچه‌غه قاتشورغه حقلری یوقدر.

کچکنه فیلیه‌تون

هندستان مسلماننڭ خاطره دفترندن

دنیا یوزنده کوب تورلی خلق بار.
خدانڭ یاراتقان عالی بیك زور.

مین برزمان بر مملکتکه باروب چقدم. بو مملکتده اوزلرن مسلمانلر دیب ئه‌یته طورغان خلقلر طورالر. اوزلرینڭ بزده‌گی شیکللی مسجدلری ده‌بار هم بزنڭ شیکللی نمازده اوقیلر، لکن خاتون قزنی بر نیگه صانامیلر. آنلرنی بیك توبه‌ن درجه‌لی مخلوققه حساب ایته‌لر، ایولرگه بیکله‌ب یابوب آصریلر هم آنلرنی هیچ اوقتمیلر. مدرسه‌لرنده عرب تلینڭ صرف ونحولرن گرچه اوزلری فارسی تلندن خبردار بولماسه‌لرده فارسیچه اوقتالر. بوخلقنڭ اخلاقلری بیك بوزوق، بر برسینه قارشی حرمت رعایه هیچ یوق، حتی اوراملرده بر برسی ایله صوغشوکبی ترتیبسزلکلری ده بار. اورامغه توگل، مسجد اچنده‌ده سوزن طکلاغان محله خلقن قینی طورغان موللالر بار. بونلر آراسنده مین یوره‌کلرمنی آچتدرا طورغان واقعه‌لرده کورگه‌لدم. بر کونی میڭا اوزینڭ اون اوچ یاشلك قزن صاتارغه آلوب بارا طورغان بر خاتون اوچرادی. بواشکه میئم قلبم قرلغانلقدن، خاتوننڭ یانینه باروب، بوناچار اشنی قیلورغه نی نرسه مجبور ایتکانلگن صوراماقچی هم اگر محتاجلقدن بواشکه کرشکان بولسه آقچه ایـله یاردم ایتمکچی بولدم. لکن تأسفکه سوزمنی طکلاتورغه موفق بولا آلمادم. اوز منڭ مسلمان ایکانلگمنی گنه بلدرگان ایدم، بیتن قابلادی‌ده یانمدن کیتدی ده باردی.

طبیعت و بنی آدم.

اگرده بزقرون اولی‌دن باشلاب قرون حاضره‌یه قدر اولان تاریخلرغه قاراسه‌ق، کورورمزکه: "شواچنده بولندیغمز، اوستونده یاشادیغمز دنیاده بیك کوب اوزگارشلر واقع بولمشدر." مثلاً: تاریخنڭ ادیان قسمنه قارالسه‌ده، نه‌قدر ادیاننڭ قایوسینڭ ظهور وقایوسینڭ انقراضینی کوره‌مز. اوشانداق دول قسمنده‌ده نه‌قدر پادشاهلقلرنڭ اوزگاروب، ئلی برقوم ئلی ایکنچی قومگه کوچوب یورگانینی، شولایوق نوع بشرنڭ اوزلری‌نڭ نیچه ونیچه تورلی ملتلرگه آیرلوب، اول قایوسینڭ بتونلای منقرض بولووینی وقایوسینڭ تورلی یرلرگه تارالغانلقلرینی کورورمز. دخی بربر دولتنڭ اداره‌سی ایچون بروقتده نظـام وقانونلر توزولوب، آلارنڭ ایکنچی وقت خلقی‌نه مناسب وموافق اولمادیغندن، بتونلای بتو یـایسه اوزگارتلگانلك کبی بیك کـوب آلماشنولر باردر.

حاصل کلام بودنیامز ایسکی نرسه‌لر بتوب آنلر اورنینه یاڭا نرسه‌لر چغو کبی، باشدن آیاق تغیردن عبارتدر. علماء کلامدن شوشی تغیر برله اوشبو عالم الکون والفسادنڭ حدوثینی اثبات ایتمشلردر. فقط مونده‌بلم‌سوزم آننڭ حدوثی حقنده بولمای، شول طبیعت آغوملرندن حاصل بولغان یاڭالق واوزگارشلر برله بنی آدم آراسنده بولغان منافرت وصوغشنی بیانده‌در.

اول برنرسه بتونلای بولمغان بولسه‌ده بروقت آنی طبیعت میدانغه قویا باشلی یایسه برتورلی بولغان بولاده صوڭندن ایکنچی تورلیره‌ك کیره‌ك بولغانلقدن، آنی هم اوزینڭ اقتضاسی ایله اوزگارته‌باشلیدر. طبیعتنڭ بوبله اوزگارشلر یاصاوی دنیا یاراتلغاندن بیرلی بار هم الی یوم القیامة شول عادتینی قویمایه‌چقدر.

بنی آدم ایسه آتا بابالرندن قالغان نرسه‌لرگه اویرانوب بتکانلکلردن، طبیعت آغومندن کیلوب چققان یاڭالقلر آنلرغه بیك یات وعجب طیوله باشلی. شول آتا بابالرندن قالغان عادتلرینی تاشلاسیلری کیلمه‌گانلکدن، طبیعت برله آدملر آراسنده منافرت وصوغش باشلانا. لکن نی قدر قارشی تورسه‌لر، نه‌قدر منافرت ایتسه‌لرده طبیعت همان اوزی تلاگاننی اشلر. هیچ وقت مغلوب اولوب قالماز. شونسی بارکه آنڭ غلبه‌سی تیز بولمای، برعصر یایسه آندن کیمره‌ك برزمان اوتکاندن صوڭ بولادر. دیمك بووقتده طبیعت چغارغان یاڭا لقغه نفرت و آنڭ برله صوغشلر قیلوچیلر برطرفدن ئوله بارغانلق وایکنچی طرفدن یاشلر آڭلی باشلاب قبول ایته باشلاغانلقلرندن، طبیعت تله‌گان نرسه‌سینی قبول ایتدروب، تله‌گان اورنینه اورنلاشدره‌در.

بروقت شوشی قارشی طورولغان یاڭا نرسه اوزیده ایسکروب کیته‌ده، آڭا اولده قارشی‌طورولر بوصوڭغی کشیلرگه برگولکی بولوبقه‌قالادر. منه‌برونگینڭ طبیعتکه هیچ قاتوشی یوقدر. بو اول آورو پاده‌بولغان آنی آمریقادن کیتروب باقچه‌لرده چچه‌باشلاغانلر وخلقغه طاراتا باشلاغانلر. لکن خلق بو یاڭا نرسه‌نی بیك مکروه کورگانلر. حتی بو شیطان آلماسی دیوب قزان، واتکه، پیرم گوبیرنالرنده زورزور طنچسزلقلر یاصاغانلر صوغشلر چغارغانلر. ئه‌حاضر آلارنڭ آلای ایتنوب یورولری البته برزور کولکیدر.

بوتاریخلرده ثابت بولغان قارشولرهر یاڭا چقغان وهر اوزگارگان نرسه وقتنده قاره خلقده بیك قوتلی بولادر. اما قارا خلق‌دن بولماسه‌یایسه باشقه‌لر قبول ایتوبده برایکی کشی قارشی‌طورا ایکان اول تاریخ برله ثابت‌بولغان قارشو بولمی فقط غرض فاسدایله‌گنه بولوب، برغوغا وفتنه‌قوزغاتوغنه بولغانلغی بیك آچـق معلومدر. آڭلامیچه قارشی طورغانلرنی دنیا اوزی اویره‌ته، مونی ئلله‌نیشله‌ب بولمیدر. آڭلا تورغه‌غنه طرشورغه‌کیره‌ك بولادر. منه‌بزنڭ روسیه تاتـارلری آراسنده قوزغالغانیه نیچه‌یللر بولوبده، قارشی طوروب‌چاینی چاینی چوبك بولوب بتکان جدید وقدیم کبی مسئله‌لر بروقت نق‌بره‌نگی صوغشی یایسه آنده‌نده زوربط چاوب کوله تورغان برکولکیگنه بولوب قالور. اوزلرینڭ فائده‌لرینی بلمگان نیندی کیبه‌ك باشلر بولدی ایکان دیوب ایسلری کیتار. ئلی بومسئله‌لر یازغی صوده آغوب کیلماکده بولغان یوموچقه کیسه‌گی زورلق نرسه‌لردر. احتمال طبیعت یلغه‌سنده آغوب کیله طورغان نرسه‌لرینه‌ده باردر. یلغه‌ده نرسه آغوب کیله‌چکنی کم بلوب بتره آلا. باری برطبیعت اوزینڭ اقتضا ایتکان نرسه‌سینی قبول ایتدرور. آننڭ آغومینی نیندی‌زور بویه‌ایله‌ده طوقتاتوب بولماس. اول‌شوندی قوّتلی‌که ملطق، قلچ، طوپلر ایله‌ده دفع ایتوب بولماس. آڭاقارشی یالغزبوله‌رلرگنه قارشی طورسه‌طورورلر. عقللیغه‌قارشی طورو ممکن بولمادیغی بیك ظاهردر.

لطف آقبیردین.

اول ییرنڭ خلقلری اوزلری بیك مهمان پرورلر ایکان. مینی بر ایوده پلاوبله صیلادیلر. آشاب طویغاندن صوڭ مینم یانمده اوطرغان کشی بیك شه‌ب ایتدرب کیکردی. آنڭ آرتندن ایکنچسی صوڭره اوچنچسی، دورتنچی هم ٥ نچیسی بر بر آرتلی کیکروب چقدیلر. نوبت میڭا کیلوب ییتدی. نهایت مین‌ده کشی ره‌تندن قالوب خوجه‌نڭ نعمتینه کفران قیلورغه یاخشیسنمادم. ترتیبسز بر طاوش چغارب قویدم. خوجه‌نڭ مینم بو احترامه کیفی بیك کیلدی. براشم اوچون میڭا رحمتلر اوقودی. پلاودن صوڭ بیك اوزاقلاب کیفله‌نوب چای اچدك. چای یانندن مهمانلر بیك حضور قیلوب «جماعت اشلری» حقنده گه‌بله‌شدیلر. خوجه‌نڭ صوڭندن میڭا سویله‌گان سوزلرینه قاراغانده بونلرنڭ بتون گه‌بلری غیبتدن عبارت بولغان ایکان.

ینه‌دن خاتونلر طوغریسنده.

مین بونلرنڭ عادتلرینه هیچ توشنه آلمادم. بر کونی مین بر یهودی‌ده مهمان بولدم. ایرلر وخاتونلر بیك کوب سوزلر سویله‌دیلر، میندن هندستان حقنده کوب نرسه‌لر صوراشدیلر.

خوجه‌نڭ قزی: «حاضر بزگه سزنڭ ایله دینده‌ش کورشی قزی کره. مین آنی چاقرتا ییبه‌ردم» دیدی. اوزاق ده‌طورمادی، ییبه‌رگنه ماتورغنه بر قز کردی. بزنڭ بله ایسه‌نله‌شدی. اولطردی، کوب سوزلر سویله‌دی-شادلانوب کولوب اوطردی، لکن بو شادلقی اوزاققه بارمادی. مینم مسلمان ایکانلگمی-گه بلگان ایدی، بوقولای ترسی بورلندی. قولی بله بیتن قابلادی‌ده کورشی بولمه‌گه کروب کیتدی هم مین کیتکانچی شوندن چقمادی. مین‌ده کشینی چیقن حالده قالدرو یاخشی توگل دیب تیزرک چقوب کیتدم.

«مسلمانین»

«یولدز»

دنیاده‌نینڭ ترکی بیرلر، قزق کشیلار بار ایکان. سیاح افندی مملکت یازماغان، بو کیلر قایسی مملکتده ایکان؟

اداره‌گه مکتوب

محترم محرر افندی!

«یولدز» گازیته‌سینڭ ٦٦٩ نچی نومیرنده مینم حبس ایتلووم‌نی یازغانسز. مینم حبس ایدلگانم یوق. آندای بر واقعه بولغانی هم یوق. مین سزدن اوتنه‌م که شول خبرنی یازوچی‌نڭ امضاسن ییبه‌رسز.

بو اش البته ملت نامینه قورص آچوغه ماع بولور اوچون یازلمش بر نرسه‌دن عبارتدر. بو افترانی کوته‌روب قالمایه‌چقمن. بزگه قورصقه کیلورگه‌تله‌ب ٥٠ دن زیاده ملتوب‌نڭ هر قایوسی، بار وعبث بولماسمی دیب، یازدیلر. حاضر بو خبردن صوڭ ملت‌نڭ بویکت لری کیلودن توقف ایته‌چکلردر. بو خبرنڭ افترا هم قورصنڭ دوام ایته-چگنی قصقه‌چه گازیته‌ڭزگه درج ایتووڭزنی اوتنه‌من. همده بو یازوچی‌نڭ کم ایکانون هم آدریس ومکتوبن بزگه ییبه‌ره‌سز.

اوتنوب یازغوچی گیلمه امام عبدالله زبیروف . ٢٦ آپریل، ١٩١١ سنه.

«یولدز» سزنڭ حقده یازلغان مکتوبنی خبر اولارق درج ایتکان ایدك. آنڭ درست بولوب چقماغانلغندن ممنونمن. خبرنی یازغان کشینڭ ا... معلوم توگل. مکتوبی اداره‌ده صاقلانوب قالماغان. صاقلانغان تقدیرده‌ده سزنڭ اوچون فائده‌سی یوق، چونکه آندی یالغان خبرنی یازوچی کشی مکتوبینه اوز امضاسن البته قویماغاندر. خبری یالغان بولغان شیکللی امضاسینڭ ده یالغان بولووی احتمالدر.

ناشر و محرری: احمدهادی مقصودی.

آکوشیرکه-ماسساژیستکه هم چچك صالوچی چیتکه کیتکان ییرندن قایتوب آورولرنی قبول ایته باشلادی. بلغارده ٢٦ نچی نومیرده.

شرقی قازلق کارخانه‌سی

Восточная колбасная

برنچی مرتبه اولارق مسلمانلر آراسنده ٥٠ تورلیه‌ب قازلق، کالباصا، باصدرما پشکان ویشه‌گان کاپچونی قازلقلار یاڤروپا اصولنده حاضرله‌نمکده‌در. بیك چیستا و بیك اهمیت بیرلوب حفظ صحت‌که موافق روشده حاضرله‌ندگنده، آلوچیلرمزنڭ ممنون بولونده شبهه ایتمیمز. کارخانه‌مزده هر تورلی زاکازلر قبول ایته‌مز هم چیتدن صورا اوچیلارغه صومیغه ٢٥ تین زاداتکه ییبه‌رگانلرگه نالوژ قیلوب‌ده یباره‌لردر.

تله‌گان کشیلرگه پریسکورانت بوش یباره‌لردر.

شعبه‌سی: اوسیه‌ده‌ڤولڤسکی هم صامالیوت پریستلری آراسنده.

Казань, Евангилистовская ул. домъ Сабитова, Абдулла Кильдишевъ.

بانکه

روس، مسلمان، فابریکانت، زاڤودچیك، گاستینیتسه واوزگه اورنلرغه طاراله‌چق «سوداگر» کالیندارینه هر مسلمان سوداگرلرینڭ آدریسلری بوش باصلورمونڭ اوچون آتکریتکه‌ده آدریسنی هم نی ایله سودا قیلدغنی بزگه حاضردن بلدرمك تیوش. آدریسلرنی جیوب یازوب یبه‌ره‌چیلرگه «سوداگر» کالیندارینڭ پاچوتنی نسخه‌سی بوش یبه‌رلور. «سوداگر» اداره‌سی: روسیه وزاگرانیتسه فیرمه‌لری ومالاری حقنده جواهه ٧ تین‌لك مارکه یبه‌روچی‌لرگه بوش جواب یازا شولایوق بازار ومال بهالرین واوزگه سوداغه تعلقلی خبرلرنی تیز وبوش ادا ایته‌در. آدریس:

Казань. шагидуллину. № 1.

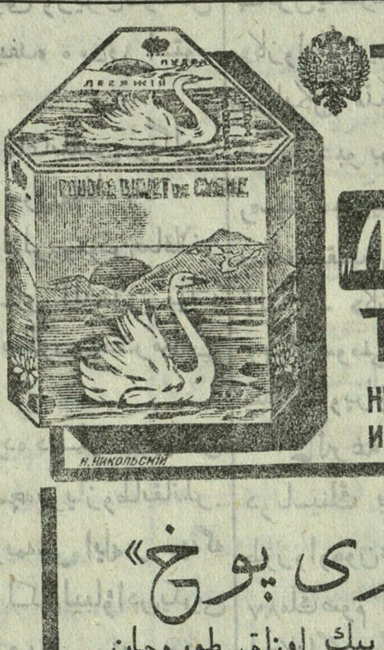

НАИЛУЧШАЯ РИСОВАЯ ПУДРА
ЛЕБЯЖІЙ ПУХЪ
Т-ва БРОКАРЪ и Ко
МОСКВА
НѢЖНА НЕЗАМѢТНА И ДОЛГО ДЕРЖИТСЯ НА КОЖѢ.

ایك یاخشی دوگی پودراسی «لیبه‌ژی پوخ»
نفیس، بلنمه‌سلك هم تەنك بیك اوزاق طوروچان

شهر قزانده پچه‌ن بازارنده مسجد قارشوسنده یاڭا آچلدی

کله‌پوش تجارة خانه‌سی

دکانمزده شهر قزاننڭ کوب یللر الوغ کیبه‌لرکه کله‌پوش اشلاوچی برنچی لیك برلن مشهور گرای خالیکوف تحت نظارتنده یاڭا فاسوننڭ، هر تورلی توسده هیچ کم رقابت ایته آلماسلق درجه‌ده اعلی لیونسکی قطیفه‌دن زاکاز و آصوبی زاکاز چیگولی هم چیکوسزوزور و آصوبی زور کله‌پوشلر اشله‌نوب آرزان بها ایله صاتلمقده‌در.

هر تورلی زاکازلر قبول ایدلب مشتریلرمزنی ممنون ایته‌ر اوچون اجتهادنی صرف قیلاچقمز چیتدن صوراتوچیلرغه صومغه ٢٥ تین زاداتکه‌نی آلو برلن توقف‌سز قالغانونی نالوژ قیلوب ییبه‌ره‌لردر. سودامز فقط کله‌پوش برلن بولغانلقدن عزتلو مشتریلرمزنڭ راضی بولاچاقلرینه اشانامز.

احترام ایله احمد بیکشییف هم گرای خالیکوف.

آدریس: Казань, Сѣнная Торгово-Промышленное подворъ. №. 18 Бикшееву.

قزانده ایك یخشی نومرلر
«بلغار» مسافرخانه‌سی
برادران رمضانفلرنڭ
پچان بازارنده
کازا کوفلر یورطنده.

همه نومیرلر ماسلنتی کراسکه ایله بویالغان؛ الکتریق ایله یاقتریله‌؛ بار ایله جلتوله. جماعتلری ایله کیلوچی مسلمانلرغه آیرم شیرمه‌لی نومیرلر؛ خاتونلر ایرلر اوچون آیرم جلی بدرفلر حاضرلنمشدر نومیرده یوچته تیلیغراف وباشقه بومثلر اوچون خدمتکارلر؛ اطاعتلی خادم وخادمه‌لر موجوددر ایکی زورزالده؛ هروقت مسلمان؛ روس وترکچه غزیته وژورناللری موجوددر. آشخانه ماهر آش پشروچیلر اداره‌سنده بولوب هروقت حفظ صحت‌که موافق طعاملر حاضرله‌نه. بوفیتده هر تورلی منیرالنی صوو ڤواصلر باردر. نومیرلر ٥٠ تیندن باشلاب اوچ صومغه قدر. آیلقلاب کیلشو ایله. مال آلوب کیلوچیلرگه اسقلادلر حاضردر. تیلیفون نومری ٧٤٨ حرمتلو مشتریلرمزنڭ قوة روحیه‌لرینی اویغاتوو قوة سمعیه‌لرینی خوشلاندرور اوچون خصوصی صورتده حاضرلنگان اویون ماشیناسی زالنی تزیین ایته‌در.

Автомобили „ЛОРЕЛЕЙ“

آفتامابیل‌لر

هر تورلی یابق آچق فاصونده
برنچی درجه‌ده طاوشسز
برنچی درجه‌ده طازا
راصخوتی بیك ایکانوملی
قزان، صمار، اورنبورغ هم اوفا غوبیرنالرینه صاتار اوچون پریدستاڤیتللری:
طارغاوی دوم برادران کریموفلر قزانده
بهالرینی هم پریسکورانتنی صوراتکز.
آدریس: Казань Бр. Каримовымъ

اوفاده آطنه‌ده بر مرتبه چغا طورغان

"معلومات جدیده"

ژورنالینه مشتری قبول ایتوله پراغرامی

١) باش مقاله ٢) دینی مسئله‌لر. ٣) دینی سؤال وجوابلر ٤) وعظ ونصیحت ٥) خاتونلر عالمی ٦) فیلیه‌تون ٧) حقوق مسئله‌لرینه دائر جوابلر (یوریدیچسکی آتویت) ٨) تجربه قیلنغان دواللرهم طبی معاونت ٩) قریه احتیاجلری: ایگون آشی، باقچه چیلق، اومارطاچیلق، مال آصراو هم ییر تربیه‌لو ١٠) حکومت تدبیرلری. ١١) تیلیغرام خبرلری. ١٢) غاصودارستڤیننایا دوما خبری. ١٣) خوادث یومیه واخبارت. ١٤) داخلی هم خارجی خبرلر. ١٥) سودا خبرلری. ١٦) بلدی خبرلر. ١٧) اختراعات وکشفیات. ١٨) یاڭا اثرلر. ١٩) اعلانلر.

بهاسی: یلغه ٣ صوم؛ یارطی یلغه ٢ صوم؛ اوچ آیغه ١ صوم ٢٠ تین. کوته‌چکگه یارلمای. بر ده‌ب ١٠ تین.

آدریس: Уфа, ред. журнала „МАГЛЮМАТЪ-ДЖАДИДЯ“

ژورنالمزغه، «اوفا»ده علم وقلم ایله اشتغالی مشهور بولغان ذاتلر اشتراك ایتدیکلری کبی، چیتدن بعض علم اهللری یازیشاچقلردر.

ژورنال مارتدن باشلاب حاضرگه‌چه ٧٥ نومر چقدی.

قزاننڭ بازار بهالری:

٢ نچی مای‌ده

	صوم	تین
...ی بال، قویرق ایله . .	٧ صوم	— تین
قوری صغر یوطی . .	١٦٠	—
...ی صغر یوطی . . .	٥	٥٠
قوری باشماق یوطی .	١٤	—
...یتکه یابافه . . .	٣	٨٠
...یکه قوری یوطی .	٢٦	—
...ی آبویکه یوطی . .	—	—
...ی قوری یوطی .	١٩	—
...ی چی یوطی .	—	—
صارق تکه‌سی . . .	—	٧٥
...ی صارق روسکی .	١	—
...کاسکی صارق . .	١	٢٠
...		٨٠
... قوری یوطی	١١	—
...ل قوری یوطی . .	٢٢	٢٤
...رصق . . .	١	٤٠
...ار	٢	—
...یوق طای . . .	٢	٧٥
آق کومش . .		—
...یوری	٥	—
صاف مای یوطی . .	٦	٨٠
...چی مای یوطی . . .	٣	٨٠
آرش اونی		٧٠
...ی اصولی . . .	—	٤٨
امیر...انسکی صولی . .	—	٥٢
صارق ایشی یوطی . .	٤	٨٠
قوی مای یوطی . .	٨	٢٠
شیکر یوطی . . .	٥	٣٠
آق ماموق . . .	٤٤	—
...یری ماموق . . .	٤٠	—
زیتون ایوی	٨	—
زیتون واق قاورسز .	١٢	—
...رقه‌مکی	١٢	٥٠

مسلمانچه یاخشی بله طورغان هم کوب یللر تجربه کورگان اوچیتل، روس تلندن درسلر بیره. بولاق بوینده «بیان الحق» اداره‌سی اوستنده ١١ نچی نومیر فاتیرده ماکسیم آرخیپوڤیچ استیپانوف

آق کجه! اوزمزدن آرطو سببلی یاخشی پارودالی ٣ یاشلك آق کجه آرزان بهاغه صاتولا. آدریس اداره‌ده.

خانملر دقتینه مخصوص! تقدیم قیلنه‌در

کولملك لك ایڭ صوڭغی مودنی جون ماتیریه‌لر
یعنی هر تورلی یاڭا چققان یاخشی توس‌لرده هم بیك کوب تورده

قزانده عین الدین مؤمنف مغازینده

برالومنی اورامده اوز یورطنده تیلیفون نومری: ٨٢٧

موزیکالنی ماستیر علاج الدین عین الدین اوغلی سیفوللین قزانده

یاڭا اختراع

قول ایله اوینی طورغان پیانینو میلادیك اوچون میخانیزم اختراع قیلدم. بو میخانیزمنی هر بر قول ایله اوینی طورغان پیانینو میلادیکلرغه قویارغه ممکن. بو خانزم ٥ مینوت قدر وقت اچنده ٩ میتر اوزونلقنده‌غی نوتالرنی اویناب چغا آلادر. میخانیزمنڭ یاخشیلغی اوچون ١٩٠٩ نچی یل قزان ڤیستافکه‌سنده زور کوش مدال آلندی.

میخانیزمنڭ بهاسی بر تورلیسی ٣٠ صوم، اعلا درجه‌ده‌گیسی ٣٥ صوم. آدریس:

Казань, Евангел ул., д. Исхака Мавликеева. Музыкальному маст. Гилязетдину Гайнутдиновичу Сайфуллину.

Восточные номера. شرق مسافرخانه‌سی:

قزاننڭ پچه بازارنده برنچی درجه‌ده تمیز ومزین شرق مسافرخانه‌سی پوچته، تیلیگراف وبانکه‌لرگه یاقن اورننڭ طرامڤای یولی بویننده‌در. طهارة خانه‌سی جلی، ایرلر وخاتونلر اوچون آیرملر. آشلری مسلمان پڤار اداره‌سنڭ حفظ صحتکه موافق روشده حاضرله‌نه‌در. بوفیتنده مینرالنی طاتلی صولر صاتلادر. زالنده تورلی مسلمان کویلری اوینالوب طورادر. ایشك آلدنده مال‌لر قویار اوچون اسکلادلری باردر. یوموش اوچون خادم وخادمه‌لر حاضردر. نومر بهالری ٥٠ تییندن باشلاب ٢ صوم ٥٠ تیینگه قدردر. تیلیفونی ١٠١٣ نچی نومرلیدر.

اورن ازلی!
مسلمان چیرکاس روسچه یاخشی بله کانتورشیقلقه یاکه پریکاشچیکلکگه آدریس اداره‌ده.

اورن کیره‌ك!
رسمی بوخغالتیریه کورسلرن تمام قیلغان روسچه ومسلمانچه یاخشی بلوچی تاتار یگتی اورن ازلی. آدریس اداره‌ده.

ماگنیتیزور ف. سیتنیکوف قزانغه قایتدی.

نیژمه‌نی ١٩٠٩ سنه‌ده ڤیستافکه‌سنده زور آلطون مدال آلدی.

مغازینلرمزده هر وقت آرزان بها ایله صاتلمقده‌در.

چن کنیتیل هم یعه‌ك ایله چیگلب اشله‌نگان اعلا طاقیه هر تورلی کله‌پوش، فس هم قالفاقلر، چن انجیلی کله‌پوش وقالفاقلرده اشله‌ب بیرورگه زاکاز قبول ایتامز.

صومیغه ٢٥ تین زاداتکه ییبه‌رگان مشتریلرمزگه هر طرفقه پوچته هم کانطورلر ایله نالوژنی پلاتیوژ قیلوب هیچ توقفسز ییبه‌ره‌مز.

سودامزنڭ باشلانووی ١٨٦٨ سنه‌ده. تیلیفون نومری ٧٧١.

عین الدین ثابتف

گلاولی اسکلادمز قزانده تیخوڤینسکی اورامده اوز یورطمزده.

آتدیلینیه‌مز پچه‌ن بازارنڭ مسجد آستنده.

یارمنکه‌لرده:

مکاریه‌ده مسجد قارشوسنده اوزکیبتمزده ١٢ نچی و١٤ نچی نومرلرده. اربیتده گاستینوی ره‌ده. بوگلمه، مینزه‌له، بری، اوفا، استرلیطاماق، یه‌بی، سمبر، چالی وغیرلرده.

آدریس: Казань, Главный Складъ Гайнутдину Сабитову.